

Cauza C-177/20**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

7 aprilie 2020

Instanța de trimitere:

Győri Közigazgatási és Munkügyi Bíróság (Ungaria)

Data deciziei de trimitere:

6 martie 2020

Reclamantă:

„Grossmania” Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Kft.

Pârâtă:

Vas Megyei Kormányhivatal

[*omissis*]

Győri Közigazgatási és Munkügyi Bíróság [Tribunalul Administrativ și pentru Litigii de Muncă din Győr, Ungaria], în procedura inițiată la cererea societății comerciale „Grossmania” Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Kft. ([*omissis*] Lukácsháza, Ungaria), în calitate de reclamantă [*omissis*], împotriva Vas Megyei Kormányhivatal ([*omissis*] Szombathely, Ungaria), în calitate de pârâtă [*omissis*], referitoare la un litigiu având ca obiect operațiuni juridice asupra terenurilor, a pronunțat următoarea

Hotărâre

Instanța de trimitere [*omissis*] adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în conformitate cu articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, următoarea întrebare preliminară:

Articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a constatat, printr-o hotărâre pronunțată în cadrul unei proceduri de trimitere preliminară, incompatibilitatea cu dreptul Uniunii a unei dispoziții din dreptul unui stat membru, dispoziția respectivă nu se poate aplica nici în procedurile

naționale administrative sau judiciare ulterioare, chiar dacă situația de fapt din procedura ulterioară și cea din procedura preliminară anterioară nu sunt complet identice?

[*omissis*] [considerații procedurale de drept național]

Motivare:

1. Situația de fapt

Reclamanta este o societate comercială înființată de resortisanți ai altor state membre decât Ungaria.

Reclamanta era titulara unor drepturi de uzufruct asupra următoarelor bunuri imobile: Jánosháza (Ungaria), cu numerele cadastrale 0168/2, 0184/24, 0224/1, 0134/15 și 0238/2, și Duka (Ungaria), cu numerele cadastrale 010/9 și 0241/2.

Drepturile de uzufruct ale reclamantei asupra bunurilor imobile menționate au fost radiate din cartea funciară în temeiul articolului 108 alineatul 1 din Legea nr. CCXII din 2013 de instituire a unor dispoziții diverse și măsuri tranzitorii referitoare la Legea nr. CXXII din 2013 privind operațiunile juridice asupra terenurilor agricole și silvice, denumită în continuare „Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii” și al articolului 94 alineatul 5 din Legea nr. CXLI din 1997 privind cartea funciară, denumită în continuare „Legea privind cartea funciară”.

Reclamanta nu a formulat acțiune împotriva radierii drepturilor sale de uzufruct.

Prin Hotărârea din 6 martie 2018, [SEGRO și Horváth,] cauzele conexate C-52/16 și C-113/16, Curtea de Justiție a Uniunii Europene [denumită în continuare „Curtea”] a statuat că articolul 63 TFUE se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în procedurile principale, în temeiul căreia drepturile de uzufruct constituite anterior asupra unor terenuri agricole ai căror titulari nu sunt rude apropiate ale proprietarului terenurilor respective se sting de plin drept și, în consecință, se radiază din cartea funciară.

În temeiul acesteia, reclamanta a depus o cerere la Vas Megyei Kormányhivatal Celldömölki Járási Hivatala [Biroul districtual din Celldömölk, din cadrul Delegației guvernului în provincia Vas, Ungaria, denumit în continuare „autoritatea administrativă de prim grad”), prin care a solicitat reînscriserea drepturilor sale de uzufruct asupra proprietăților menționate.

Prin decizia [*omissis*] din 17 mai 2019, autoritatea administrativă de prim grad a respins cererea reclamantei, făcând trimitere la articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii și la articolul 37 alineatul 1 din Legea nr. CXXII din 2013 privind vânzarea terenurilor agricole și forestiere, denumită în continuare „Legea din 2013 privind terenurile agricole”.

Reclamanta a atacat pe cale administrativă decizia [*omissis*] autorității de prim grad, pe care pârâta a menținut-o prin decizia din 5 august 2019. În motivarea acesteia, pârâta s-a întemeiat pe articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii și pe articolul 94 alineatul 5 din Legea privind cartea funciară. Aceasta a subliniat că cererea de reînscrisere era inadmisibilă, deoarece articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii și articolul 37 alineatul 1 din Legea din 2013 privind terenurile agricole erau încă în vigoare. În opinia sa, Hotărârea pronunțată de Curte în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16 se referea la situații specifice și era aplicabilă numai în cauzele menționate în cererile de decizie preliminară. Articolul 108 alineatele 4 și 5 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii este de asemenea în favoarea acestui argument. Pe de altă parte, pârâta a observat că în Hotărârea pronunțată în cauza C-235/17 Curtea nu a statuat cu privire la reînscriserea drepturilor de uzufruct radiate, ci cu privire la o compensație financiară. Pârâta a concluzionat că nu era competentă, nici la cererea părții și nici din oficiu, să procedeze la reînscriserea drepturilor de uzufruct radiate anterior.

Reclamanta a introdus o acțiune în contencios administrativ împotriva deciziei pârâtei.

Pârâta solicită respingerea acțiunii în contencios administrativ.

2. Reglementarea Uniunii

Articolul 63 alineatul (1) TFUE

„În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.”

Articolul 267 TFUE

„Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- (a) interpretarea tratatelor;
- (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen.”

Articolul 91 din Regulamentul de procedură al Curții

„Hotărârea este obligatorie de la data pronunțării sale.”

3. Dreptul național

Articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii:

„Orice drept de uzufruct sau de uz existent la data de 30 aprilie 2014 și constituit, pentru o perioadă nedeterminată sau pentru o perioadă determinată care expiră ulterior datei de 30 aprilie 2014, printr-un contract încheiat între persoane care nu sunt rude apropiate din cadrul aceleiași familii se stinge de plin drept la 1 mai 2014.”

Articolul 37 alineatul 1 din Legea din 2013 privind terenurile agricole

„Un drept de uzufruct sau un drept de uz constituit prin contract este nul, cu excepția cazului în care este constituit în beneficiul unei rude apropiate din cadrul aceleiași familii.”

4. Motivarea trimiterii preliminare

4.1 Precedente și Hotărârile Curții

Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Tribunalul Administrativ și pentru Litigii de Muncă din Szombathely, Ungaria] a sesizat Curtea cu o cerere de decizie preliminară cu privire la articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii și la articolul 94 alineatul 5 din Legea privind cartea funciară.

Prin Hotărârea pronunțată în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16, Curtea a statuat că articolul 63 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în procedurile principale, în temeiul căreia drepturile de uzufruct constituite anterior asupra terenurilor agricole ai căror titulari nu sunt rude apropiate ale proprietarului acestora se sting de plin drept și, în consecință, se radiază din cartea funciară.

Pe baza hotărârii respective a Curții, instanțele maghiare au anulat, în procedurile suspendate ca urmare a procedurii preliminară menționate, deciziile administrative prin care s-a dispus radierea drepturilor de uzufruct.

În ceea ce privește reglementarea națională menționată anterior, s-a inițiat de asemenea o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Ungariei, în urma căreia Curtea a pronunțat Hotărârea din 21 mai 2019 în cauza C-235/17. Conform hotărârii respective, Ungaria nu a dovedit că desființarea drepturilor de uzufruct deținute, în mod direct sau indirect, de resortisanții altor state membre decât Ungaria pe care o operează reglementarea contestată ar urmări să garanteze realizarea unor obiective de interes general admise de jurisprudența Curții sau menționate la articolul 65 alineatul (1) litera (b) TFUE, nici că această radiere ar fi adecvată și coerentă sau limitată la măsurile necesare pentru urmărirea unor astfel de obiective. Pe de altă parte, desființarea respectivă nu este conformă cu articolul 17 alineatul (1) din [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, denumită în continuare „carta”]. În consecință, obstacolele în calea liberei circulații a capitalurilor care decurg astfel din lipsirea de bunurile dobândite cu ajutorul capitalurilor care beneficiază de protecția instituită la articolul 63 TFUE nu pot fi justificate. În aceste condiții, este necesar să se constate că, prin adoptarea reglementării contestate și prin desființarea *ex lege*, în acest mod, a drepturilor de uzufruct asupra unor terenuri agricole situate în Ungaria, deținute, în mod direct sau indirect, de resortisanții altor state membre, Ungaria a încălcat obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolului 63 TFUE și ale articolului 17 din cartă.

4.2 Reglementarea maghiară în vigoare în prezent

Articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii este încă în vigoare după pronunțarea hotărârilor Curții menționate.

Legiuitorul a completat articolul respectiv cu două noi alineate.

În temeiul articolului 108 alineatul 4 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii, atunci când, ca urmare a unei hotărâri judecătorești, este necesară reînscriserea unui drept desființat în temeiul alineatului 1, dar, din cauza unui viciu de formă sau de fond, acest drept nu ar fi trebuit înscris nici în conformitate cu reglementarea în vigoare la momentul înscrierii sale inițiale, autoritatea responsabilă cu cartea funciară informează Ministerul Public și suspendă procedura până la finalizarea investigației efectuate de Ministerul Public și a procedurii judiciare ulterioare.

În conformitate cu articolul 108 alineatul 5 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii, se consideră că există un viciu în sensul alineatului 4 în cazul în care:

- a) titularul dreptului de uz este o persoană juridică;

- b) dreptul de uzufruct sau dreptul de uz au fost înscrise în cartea funciară după 31 decembrie 2001 în favoarea unui titular care este o persoană juridică sau o persoană fizică de altă cetățenie decât maghiară;
- c) atunci când a fost depusă cererea de înscriere a dreptului de uzufruct sau a dreptului de uz, dobândirea dreptului a necesitat, în conformitate cu reglementarea în vigoare la momentul respectiv, un certificat sau o autorizație emise de o altă autoritate, iar partea interesată nu a furnizat acel document.

4.3. Hotărârea pronunțată de Alkotmánybíróság [Curtea Constituțională, Ungaria] nr. 25/2015 din 21 iulie 2015 și consecințele sale

Alkotmánybíróság [Curtea Constituțională] s-a pronunțat în hotărârea nr. 25/2015 din 21 iulie 2015 cu privire la articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii. În dispozitivul hotărârii respective, aceasta a declarat că s-a creat o situație contrară Legii fundamentale maghiare ca urmare a faptului că, în ceea ce privește drepturile de uzufruct și drepturile de uz desființate în temeiul articolului 108 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii, legiuitorul nu a stabilit o reglementare care să permită repararea prejudiciilor patrimoniale excepționale care nu pot fi invocate în cadrul soluționării relațiilor dintre părțile contractante, dar care au la bază contracte valide. Alkotmánybíróság [Curtea Constituțională] a solicitat legiuitorului să remedieze această omisiune contrară Legii fundamentale înainte de 1 decembrie 2015.

Până în prezent, nu s-au adoptat reglementări care să pună capăt acestei situații, calificată ca fiind contrară Legii Fundamentale de către Alkotmánybíróság [Curtea Constituțională] și care, concret, să stabilească o compensație în favoarea titularilor drepturilor de uzufruct și ai drepturilor de uz.

În ceea ce privește persoanele fizice și juridice precum reclamanta, aceasta implică, pe de o parte, că autoritățile maghiare, în temeiul articolului 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii, nu admit cererile de reînscrisere a drepturilor de uzufruct și a drepturilor de uz și, pe de altă parte, că, în lipsa unor dispoziții care să stabilească o compensație financiară pentru radierea drepturilor respective, nu se poate fixa o sumă cu titlu de despăgubire care să permită repararea prejudiciilor patrimoniale.

De asemenea, în Hotărârea pronunțată în cauza C-235/17, Curtea a statuat că lipsirea de bunuri pe care o operează reglementarea contestată nu este justificată de o cauză de utilitate publică și nici nu este, de altfel, însoțită de un sistem de plată a unei despăgubiri juste în timp util. Prin urmare, reglementarea menționată aduce atingere dreptului de proprietate garantat la articolul 17 alineatul (1) din cartă (punctul 129).

4.4. Diferență între situațiile de fapt

Situația de fapt care stă la baza prezentului litigiu diferă de cea care a dat naștere cauzelor conexe C-52/16 și C-113/16, soluționate de Curte, deoarece reclamanta din prezentul litigiu nu a atacat deciziile administrative prin care s-au radiat drepturile de uzufruct, în timp ce, în procedurile preliminare menționate, reclamantele au atacat deciziile administrative prin care s-au radiat drepturile lor de uzufruct.

În prezenta cauză, reclamanta a solicitat, pe baza Hotărârii pronunțate de Curte în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16, reînscrierea drepturilor sale de uzufruct radiate, ca urmare a faptului că Curtea statuase că reglementarea maghiară în domeniu este contrară dreptului Uniunii. Reclamanta nu a obținut nicio compensație financiară pentru radierea drepturilor sale de uzufruct, deoarece nu s-a adoptat nicio dispoziție în acest sens.

Prin urmare, având în vedere că reglementarea maghiară era contrară dreptului Uniunii și că reclamanta nu primea nicio compensație financiară, singura posibilitate a acesteia era să solicite reînscrierea drepturilor sale de uzufruct radiate.

Cu toate acestea, pârâta susține că radierea drepturilor de uzufruct s-a efectuat în mod corect, în conformitate cu reglementarea în vigoare la momentul respectiv, și că articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii – care este încă în vigoare – nu permite reînscrierea.

4.5. Efectele erga omnes și efectele în timp ale hotărârilor preliminare

Prima problemă privind întrebarea preliminară adresată se referă la efectele obligatorii generale ale hotărârilor preliminare, și anume efectele *erga omnes* ale acestora.

Curtea a statuat în Hotărârea din 27 martie 1963, *Da Costa și alții* (cauzele conexe 28/62-30/62, Rec. p. 75), „că, deși ultimul paragraf al articolului 177 impune, fără nicio restricție, instanțelor naționale ale căror decizii nu sunt supuse unei căi de atac în dreptul intern, să trimită Curții [de Justiție] orice problemă de interpretare ridicată în fața acestora, autoritatea interpretării date de Curte în temeiul articolului 177 poate, cu toate acestea, să lipsească această obligație de cauza sa și să o golească astfel de conținut; această situație se regăsește în special atunci când întrebarea adresată este identică din punct de vedere material cu o întrebare care a făcut deja obiectul unei hotărâri preliminare într-o cauză similară”.

În Hotărârea din 6 octombrie 1982, *CILFIT și alții* (283/81), Curtea, făcând trimitere la Hotărârea *Da Costa și alții*, a statuat că „același efect, în ceea ce privește limitele obligației formulate de articolul 177 al treilea paragraf, poate rezulta dintr-o jurisprudență devenită consacrată a Curții, care a soluționat

aspectul de drept respectiv, indiferent de natura procedurilor care au condus la această jurisprudență, chiar în absența unei identități stricte a întrebărilor în litigiu”.

În sfârșit, Curtea a statuat în Hotărârea CILFIT și alții că o instanță ale cărei decizii nu sunt supuse unei căi de atac în dreptul intern trebuie, atunci când se pune o problemă de drept comunitar în cauza dedusă judecății sale, să își îndeplinească obligația de sesizare a Curții de Justiție, cu excepția cazului în care constată că problema invocată nu este pertinentă sau că dispoziția dreptului comunitar în cauză a făcut deja obiectul unei interpretări din partea Curții sau că aplicarea corectă a dreptului comunitar se impune cu o asemenea evidență încât nu mai lasă loc niciunei îndoieli rezonabile; existența unei astfel de posibilități trebuie să fie evaluată în funcție de caracteristicile proprii dreptului comunitar, de dificultățile specifice pe care le prezintă interpretarea acestuia și de riscul divergențelor de jurisprudență în cadrul Comunității.

În ceea ce privește problema efectelor în timp, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, hotărârile preliminare interpretative produc efect *ex tunc*, adică efecte retroactive. Aceasta înseamnă, în esență, că dreptul comunitar trebuie să fie aplicat în sensul în care este interpretat de la intrarea sa în vigoare. În Hotărârea pronunțată în cauzele [66/79, 127/79 și 128/79], Curtea a subliniat, în ceea ce privește interpretarea cu efect retroactiv, că interpretarea pe care Curtea o dă unei norme de drept comunitar lămurește și precizează, atunci când este necesar, semnificația și domeniul de aplicare ale acestei norme, astfel cum trebuie sau cum ar fi trebuit să fie înțeleasă și aplicată de la momentul intrării sale în vigoare. Rezultă că norma astfel interpretată poate și trebuie să fie aplicată de instanțe chiar și raporturilor juridice născute și constituite înainte de hotărârea asupra cererii de interpretare.

Legfelsőbb Bíróság [Curtea Supremă, Ungaria] s-a pronunțat cu privire la problemele menționate în hotărârea sa de principiu în materia contenciosului administrativ nr. 1815/2008, referitoare la taxa de înmatriculare. Conform situației de fapt, autoritatea administrativă a stabilit în sarcina reclamantei taxa de înmatriculare, fără a admite argumentul acesteia potrivit căruia Curtea statuase că cuantumul taxei de înmatriculare maghiare încalcă dreptul Uniunii. Instanța de prim grad de jurisdicție a respins acțiunea în contencios administrativ, considerând că autoritatea administrativă pârâtă a acționat, în cursul procedurii administrative, în conformitate cu reglementarea în vigoare.

Potrivit Legfelsőbb Bíróság [Curtea Supremă], instanțele maghiare nu pot ignora jurisprudența Curții. Aceasta a amintit că Curtea pronunțase hotărâri de principiu cu privire la relația dintre dreptul comunitar și dreptul național, la care făcea trimitere și reclamanta în recursul său, Legfelsőbb Bíróság [Curtea Supremă] însăși citându-le pe cele mai importante în hotărârea sa.

Legfelsőbb Bíróság [Curtea Supremă] a subliniat astfel că, în opinia instanței de prim grad de jurisdicție, pârâta a adoptat decizia în conformitate cu reglementarea

în vigoare la momentul respectiv, motiv pentru care se ridică problema efectelor obligatorii și a efectelor în timp ale dreptului Uniunii și ale hotărârilor Curții. În ceea ce privește efectele obligatorii generale (efecte *erga omnes*) ale hotărârilor preliminare, jurisprudența nu era unitară, întrucât Curtea nu se pronunțase încă în mod clar cu privire la această chestiune. Totuși, din jurisprudență se putea deduce că aceasta se aplică tuturor și că are efecte obligatorii. În favoarea tezei menționate este poziția judiciară exprimată în cauzele *Da Costa și alții* [28/62-30/62] și *CILFIT și alții* [283/81], potrivit căreia, în esență, hotărârile preliminare au o forță normativă care le permite să producă efecte juridice și în alte cauze, având în vedere că obligația de a adresa o întrebare preliminară este, după caz, lipsită de scopul său și chiar golită de conținut atunci când întrebarea ridicată este din punct de vedere material identică cu o altă întrebare care a făcut deja obiectul unei hotărâri preliminare pronunțate într-o cauză similară. *Legfelsőbb Bíróság* [Curtea Supremă] a menționat că aceste considerente erau relevante, deoarece Curtea s-a pronunțat în două [cauze conexe] (C-290/05 și C-333/05) cu privire la compatibilitatea taxei de înmatriculare maghiare cu dreptul comunitar.

În ceea ce privește efectele în timp, *Legfelsőbb Bíróság* [Curtea Supremă] a precizat că, la momentul la care instanța de prim grad de jurisdicție a pronunțat hotărârea sa, Curtea soluționase deja cauza privind taxa de înmatriculare maghiară, astfel încât nu ar fi trebuit să se ignore conținutul acestei din urmă hotărâri pentru motivul că nu fusese încă pronunțată la momentul la care pârâta a adoptat decizia sa.

Astfel, în temeiul principiului de drept stabilit de Curte, pârâta însăși ar fi trebuit să interpreteze relația dintre taxa de înmatriculare maghiară și dreptul Uniunii în același sens ca cel stabilit de Curte în [cauzele conexe C-290/05 și C-333/05]. Având în vedere efectele *ex tunc*, decizia pârâtei era deja nelegală conform reglementării în vigoare la momentul adoptării sale, având în vedere că o anumită parte din reglementarea respectivă (cuantumul taxei de înmatriculare) încălca dreptul comunitar.

Prin urmare, instanța de prim grad de jurisdicție ar fi trebuit să aplice de asemenea în cauza cu care era sesizată considerațiile prezentate de Curte în [cauzele conexe C-290/05 și C-333/05] și nu ar fi trebuit să ignore hotărârea respectivă pe baza faptului că reclamanta putea solicita excedentul taxei în cadrul unei proceduri separate.

4.6. Probleme privind prezenta procedură judiciară

În cadrul procedurii administrative anterioare prezentei proceduri judiciare, atât pârâta, cât și autoritatea administrativă de prim grad cunoșteau conținutul Hotărârii pronunțate de Curte în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16, conform căreia articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii încălca dreptul Uniunii. Prin urmare, spre deosebire de situația de fapt din cauza cu care a fost sesizată *Legfelsőbb Bíróság* [Curtea Supremă], în cadrul procedurii

administrative se cunoștea deja hotărârea preliminară prin care se statua că reglementarea națională era contrară dreptului Uniunii.

Diferențele dintre situațiile de fapt ridică îndoieli. Astfel, din situația de fapt din Hotărârea pronunțată în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16 reiese că pârâții au introdus o acțiune în contencios administrativ împotriva deciziilor administrative prin care s-au radiat drepturile lor de uzufruct sau de uz. Or, situația de fapt din prezenta cauză diferă de aceea, în măsura în care reclamanta nu a introdus nicio acțiune împotriva deciziilor administrative prin care s-au radiat drepturile sale de uzufruct, ci, în temeiul Hotărârii pronunțate de Curte în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16, a solicitat reînscrierea drepturilor sale de uzufruct, pentru motivul că articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii era contrar dreptului Uniunii. Pârâta a respins cererea reclamantei.

Conform Hotărârii Da Costa și alții, instanța care este sesizată cu recurs nu are obligația să inițieze o procedură de trimitere preliminară în cazul în care autoritatea interpretării date de Curte în temeiul articolul 177 [NT: în prezent, articolul 267 TFUE] lipsește obligația respectivă de cauza ei; această situație se regăsește în special atunci când întrebarea adresată este identică din punct de vedere material cu o întrebare care a făcut deja obiectul unei hotărâri preliminare într-o cauză similară.

Conform Hotărârii CILFIT și alții, același efect poate să rezulte dintr-o jurisprudență consacrată a Curții, care a soluționat aspectul de drept respectiv, indiferent de natura procedurilor care au condus la această jurisprudență, chiar în absența unei identități stricte a întrebărilor în litigiu.

Orientările stabilite prin hotărârile Curții menționate anterior permit anticiparea răspunsului, potrivit căruia o hotărâre adoptată într-o procedură de trimitere preliminară referitoare la o cauză concretă este aplicabilă într-o procedură ulterioară inițiată în fața unei instanțe naționale, inclusiv atunci când întrebarea adresată nu este strict identică cu întrebarea anterioară sau atunci când cele două întrebări sunt identice numai din punct de vedere material.

În ceea ce privește prezenta cauză, Curtea a statuat clar, în Hotărârea pronunțată în cauzele conexe C-52/16 și C-113/16, că articolul 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii – invocat de pârâtă – este contrar dreptului Uniunii. În opinia instanței de trimitere, același lucru se poate afirma și în prezenta cauză, astfel încât întrebarea preliminară adresată nu se referă la acest aspect, ci se referă la aspectul dacă, în cazul unor situații de fapt care nu sunt identice în totalitate, instanța națională poate să nu aplice o dispoziție națională care, astfel cum a statuat Curtea într-o hotărâre anterioară, încalcă dreptul Uniunii. Prin urmare, situația de fapt din cele două cauze diferă, dar dispoziția aplicabilă este identică.

Se ridică de asemenea problema dacă instanța care este sesizată cu prezenta cauză, prin neaplicarea articolului 108 alineatul 1 din Legea din 2013 privind măsurile

tranzitorii, poate obliga pârâta să efectueze în cazul reclamantei procedura de reînscrisoare, în cadrul căreia pârâta ar putea aplica articolul 108 alineatele 4 și 5 din Legea din 2013 privind măsurile tranzitorii care au intrat în vigoare între timp,

[*omissis*] [considerații procedurale de drept național]

Győr, 6 martie 2020.

[*omissis*] [semnături]

DOCUMENT DE LUCRU